

CRIZA FINANCIARĂ ȘI CREDIBILITATEA MODELULUI CONTABIL

Lect univ Gîrbină Maria Mădălina
București, 3 aprilie, 2009

Probleme dezbatute

- Care sunt cauzele crizei financiare actuale și dacă acestea rezidă în vulnerabilitățile modelului contabil actual?
- Cat de relevant și fiabil este modelul contabil bazat pe valoare justă în contextul economic actual?
- Care sunt acțiunile întreprinse de organismul internațional de normalizare ca urmare a crizei financiare?

Ce alte măsuri sunt necesare pentru depășirea situației actuale (dincolo de ajustarea modelului contabil)?

Care sunt efectele condițiilor actuale asupra modelului contabil aplicabil entităților fără responsabilitate publică (**Non-publicly Accountable Entities (NPAEs)**).

Cauzele crizei financiare

- -politici macroeconomice necorespunzătoare și modele nesustenabile de dezvoltare economică
  - incapacitatea organismelor de supraveghere și reglementare de a face față inovațiilor financiare
- -lipsa de disciplină a instituțiilor financiare și agențiilor de rating în furnizarea de informații privind riscurile și valorile activelor
- -deficiente în sistemele de guvernanta corporativă și gestiune deficitară a riscurilor

Toate crizele financiare sunt crize ale succesului și fac parte din mecanismul de funcționare a piețelor financiare. Crizele financiare sunt cauzate de excesul de încredere generat de creșterea economică, vechile legi economice nu se mai aplică, lipsă de reglementări, supraveghere.

Ce e nou în actuala criză financiară:

- -caracterul contagios în întreg sistemul financiar
- -transformarea sectorului financiar după 1990 , trendul securitizării.

Vulnerabilități ale modelului contabil în contextul dezvoltării sistemului financiar

Modelul de afaceri al instituțiilor financiare s-a modificat prin extinderea securitizării

- -Incapacitatea modelului contabil de a face față acestor inovații a permis “aruncarea în afara bilanțului” a unor active financiare prin crearea de entități cu scop special
- Probleme legate de derecunoașterea activelor, stabilirea entităților incluse în perimetrul de consolidare și a entităților deconsolidate
- complexitatea unor instrumente hibride crește dificultatea evaluării lor fiabile
- -valoarea justă și efectele prociclice ale acesteia.
- -așteptări nerealiste asupra informațiilor incluse în situațiile financiare

Valoarea justa si contextul economic actual

- Argumente pro
- -singura baza de evaluare ce surprinde instrumentele derivate
- -cuprinde informatie actuala
- -limiteaza practicile de marcare a castigurilor prin vanzarea discreționara a activelor
- -Mai bine un sistem imprecis dar transparent bazat pe valoare justa decat un cost istoric precis dar irelevant
- -Inexistenta pietelor active nu justifica abandonul valorii juste ci dezvoltarea metodologiilor de evaluare
- -Valoarea justa nu a generat criza financiara iar abandonul ei nu va rezolva problemele
- -Mutarea discutiei in sfera mentinerii capitalului nu se justifica De ce nu se reconfigureaza testele de mentinere a capitalului?
- Renuntarea la valoarea justa cand pietele sunt in scadere ar priva investitorii de informatie utila ar afecta neutralitatea contabilitatii si independenta organismului de normalizare

- Argumente contra
- Valoarea justa nu poate asigura precizia costului istoric
- Lipsa pietelor active si lichide face valoarea justa subiectiva
- Riscuri implicate de utilizarea modelelor (trecutul nu este o baza fiabilă pentru estimarea viitorului)
- -nu reflecta intentia managementului de a pastra activul ci doar de a-l vinde
- -licitează o perspectivă a participanților la piață și nu a entității
- Scopul contabilitatii nu este de a evalua entitatea (aceasta este sarcina pietei)
- La scaderea pietei ealuarea la valoarea justa poate determina neindeplinirea criteriilor de mentinere a capitalului
- Valoarea justa este pro-ciclica in sensul ca accelereaza scaderea pietei prin incurajarea vanzarilor pentru a indeplini conditiile de capital

Actiuni intreprinse de organismul international de normalizare (IASB) ca urmare a crizei financiare

- 31 oct 08 publicarea rezultatelor panelului de experti privind evaluarea la valoarea justa in conditiile unor pietee inactive
- 18 dec 08 emiterea unui standard referitor la problemele de consolidare
- martie 09 IASB propune o noua abordare pentru derecunoastere si cresterea informarii pentru elementele in afara bilantului
- Martie 09 cresterea cerintelor de informare privind valoarea justa si a riscului de lichiditate
- Martie 09 IASB a clarificat tratamentul instrumentelor inglobate cu ocazia reclasificarii in si din categoria activelor financiare evaluate la valoarea justa

Alte masuri necesare

- -perfectiunea reglementarilor in domeniul contabilitatii si supravegherii institutiilor financiare
- -eficientizarea mecanismelor de impunere a reglementărilor
- -eficientizarea mecanismelor de guvernanta
- -rolul stimulentei in configurarea mecanismelor de guvernanta si efectul acestora asupra stabilitatii sectorului financiar
- -reglementarea si supravegherea pietelor
- -cooperarea stransa intre organismele de supraveghere si reglementare (avand in vedere caracterul global al crizei financiare)
- -monitorizarea si transparenta activității realizate de Agentiile de rating
- -nationalizarea –solutie temporara pentru a depasi criza de lichiditate trebuie urmata de procesul invers pentru a echilibra repartizarea riscurilor intre sectorul public si sectorul privat

Invataminte pentru elaborarea modelului contabil aplicabil NPAE

- Estimarea valorii juste in conditiile unei pietei inactie este complexa si supusa incertitudinilor-in aceste conditii extinderea utilizarii valorii juste in cazul NPAE trebuie judecata din perspectiva costurilor implicate si a obiectivului caruia ii sunt destinate situatiile financiare ale NPAE
- Un model prea complex incoerent inadaptat realitatilor economice pe care isi propune sa le reprezinte poate prejudicia credibilitatea informatiei contabile
- Consecintele modelului contabil asupra comportamentului actorilor implicati trebuie avute in calcul in elaborarea modelului contabil pentru NPAE
- Modelul contabil trebuie sa reflecte modul in care aceste entitati creeaza valoare
- Dependenta NPAE de mediul institutional national poate limita comparabilitatea situatiilor financiare